

Tegul saugo ramybę žolynai

Akad. Grasilda Blažienė

Legendinė Eugenija Šimkūnaitė į mano gyvenimą atkeliavo 1968 metais, kai atvažiavau į Vilnių studijuoti ir visu kūnu ir siela lėčiau į senąją jaukų Operos ir baleto teatrą V. Basanavičiaus gatvėje. Lėkti buvo čia pat, pora žingsnių, mat gyvenau tuometinėje Muziejaus gatvėje, ant kampo, vadinamajame rašytnamyje. Iš Viekšnių atvažiavusi pirmakursė nei tų pinigėlių prūdai buvo pripilti, nei išmanymo, bet muzika ir klasikinė muzika, kuri lydėjo iš plokštelių ir televizoriaus, jau buvo svarbiau už daugelį dalykų, ir nesugebėjau vilkinti tos akimirkos, kad galėčiau išgirsti ir išvysti operą. Pusseserė mokėsi smuikuoti. Jos mokytoju buvo Filharmonijos orkestro smuikininkas, pataręs, kad nusipirkus bilietą galima įslysti į teatrą. O jeigu pasiseks, gal ir atsisėsti bus galima. Pasisekė. Ir ne taip toli scenos. Šalia manęs sėdėjo pilku švarku apsvilkusi moteris ir nepyko, kai įsirangiau greta jos. Neviltis buvo apėmusi, kad nesuprasiu, kad nieko neišmanau. Klausiausi sustingusi V. Laurušo operos „Paklydę paukščiai“. Kai į sceną išėjo Moteris kaimynė man tyliai pakuždėjo: „Įdėmiai, klausykitės.“ Taip išgirdau pirmą kartą Nijolę Ambrazaitę. Jaučiausi kitoje realybėje. Nežinojau, kad netrukus Nijolė taps labai artimi žmogumi, ištikima bičiule, kad vėliau teatre jau girdėsiu R. Vagnerį ir jos dainuojamą Ortrūdą, Zybelį Ch. Gounod operoje „Faustas“. O dar vėliau Karmen. Beje Karmen senajame teatre dainavo ir G. Višnevskaja, tą spektaklį dirigavo pats M. Rostropovičius. Vis mano pirmojo spektaklio kaimynė būdavo netoliese, pasiteiraudavo taupiai, palinksėdavo pritariamai ir kad pasakys kokį žodį, tai laikykis. Vėliau sužinojau, kad tai buvo ta pati garsioji Eugenija Šimkūnaitė, kad ji mokslininkė, tiria žolynus. Man buvo neįsivaizduojama, kad ji bendrauja, kad kartais ir aštrokai, bet visada dėmesingai ir kad labai daug supranta apie muziką ir labai mėgsta ją. Pabendravusi išbėgdavau namo, prikimšta minčių ir žmogiškumo.

Iš Viekšnių atvažiavusiai tai buvo ypatingi gyvybės ženklai. Gyvenimas virte virė. Radosi gyvenime daug draugų – Elenutė Čiudakova, vėliau Arūno Žebriūno šeima, Henrikas Šablevičius ir daugybė kitų, nes ištekJau už trečios kartos vilniečio chemiko Irvio Blažio, atvedusio į šeimą ne vieną krepšinio komandą, bet ir tas senąsias senųjų vilniečių draugystes. 1974 metais gimus dukrai Milei prireikė išmanančių žoles pagalbos. Paaiškėjo, kad Eugenija Šimkūnaitė bendravo su Blažiu šeima, su vyro tėvu Kajetonu Blažiu, jo broliu. Labai padėjo man garsiosios žolininkės lauknešėlis su jos pačios surinktomis žolelėmis ir neskalsūs linkėjimai, nes vyras jai papasakojo, kad aš ta pati jos teatrinė bendrakeleivė. Vyras nebuvo daugiakalbis, tad Žolininkės žodžius pacitavo tiksliai: „Užaus tas vaikas, o ji lai nepamiršta teatro. Kažin kaip bus tam naujajame teatre su akustika.“ Kai tik per Marytės plauką pasidarė man geriau, tuoj puoliau į tą Naująjį operos ir baleto teatrą. Išleido mudu su vyru jo mama į „Gulbių ežerą“, apie kurį sklido legendos jau po premjeros. Man teko bilietas antroje eilėje dešinėje pusėje, o vyrui tolėliau. Ir vėl šalia manęs sėdėjo mano gelbėtoja Eugenija Šimkūnaitė. Padėkojau trumpai ir aiškiai, nes jau Henrikas Šablevičius kūrė garsųjį filmą „Žiniuonė“ ir žinojau, kad reikia kalbėti tiksliai ir negalima pasiduoti nei baimei, nei kitokiam jausmui. Taip mudvi ne vieną ir ne du kartus sėdėjom toje antroje eilėje, nes vienu balsu buvom nusprendusios, kad ten geriausia akustika. Patiko man viskas toje iškilioje moteryje – drąsa, garbingumas, žodžio neieškojimas, tiesumas, netrikdė ne teatrinė apranga. Jai viskas tiko. Ji niekada neišdavė savo žolynų, savo gimtinių, savo prieraišumo. Buvo labai drąsi moteris, ką galvojo, tą ir sakė. O laikai drąsai nebuvo patys palankiausi. Bet ši Moteris turėjo garbės suvokimą. Ji paliko neišdildomą įspūdį visam gyvenimui ir parodė, kad visais laikais žmogus gali išlikti savimi. Kartą pajuokavo karčiai: „Gerai, kad žolynai ne ideologiniai...“